

ESRA'A AL SHAFEI EMPERADRIU 2.0

PER LALI SANDIUMENGE

Un vespre qualsevol de 2007 a Manama, la capital de Bahrain. Com tantes altres famílies de la regió, els Al Shafei sopen i miren les notícies a Al Jazeera. De sobte, apareix a la pantalla de la televisió una de les filles i demana l'alliberament de Karim Amer, un bloguista egipci empresonat per haver “incitat a l'odi” contra l'islam. Els pares s'ho miren atònits: són un matrimoni conservador i profundament religiós, que ni s'ha adonat que la nena, una estudiant universitària de 21 anys, s'ha convertit en una activista de drets humans, una professió de risc a la regió on viuen. No només se li ha acudit de defensar un “heretge”, sinó que treballa decididament en favor dels drets de minories religioses proscriutes, com els bahai, de qui fa quatre dies no havia sentit a parlar.

Esra'a al Shafei explica aquesta anècdota familiar i esclata a riure. “No podien creure el que veien. Es van espantar molt i em van dir

Un atardecer cualquiera de 2007 en Manama, la capital de Bahrein. Como tantas y tantas familias de la región, los Al Shafei cenan y miran las noticias en Al Yazira. De repente, en la pantalla de televisión aparece una de sus hijas, que pide la liberación de Karim Amer, un bloguero egipcio encarcelado por haber “incitado al odio” contra el islam. Los padres contemplan la escena atónitos: son un matrimonio conservador y profundamente religioso, que ni siquiera ha advertido que su niña, una estudiante universitaria de 21 años, se ha convertido en una activista pro derechos humanos, una profesión de riesgo en la región en la que viven. No sólo ha tenido la idea de defender a un “hereje”, sino que trabaja decididamente en pro de los derechos de las minorías religiosas proscribas, como los bahá'í, un grupo del que hace cuatro días todavía no había oído hablar.

Esra'a al Shafei cuenta esta anécdota familiar y se echa a reír. “No

It's an evening in 2007 in Manama, capital of Bahrain. Like so many other families in the region the Al Shafeis are having dinner and watching Al Jazeera news. Suddenly one of the daughters appears on the television, demanding the release of Kareem Amer, an Egyptian blogger imprisoned for “incitement to hate Islam”. The parents look at each other in amazement: they are a deeply religious conservative couple, who hadn't even realised that their 21-year-old, a university student, had become a human rights activist, a high-risk profession where they live. Not only is she defending a “heretic”, she is also working resolutely in favour of the rights of other prohibited religious minorities, like the Baha'i who up until very recently she hadn't heard of.

Esra'a al Shafei tells this family story and bursts out laughing. “They couldn't believe their eyes. They were very scared and told me I'd have to give it up. I told them I wouldn't,” she remembers.

que ho havia de deixar córrer. Els vaig dir que no”, recorda. Rebel amb moltíssimes causes, Esra'a desmunta tots els tòpics que sobre les dones musulmanes ha creat l'imaginari occidental. Va vestida amb una samarreta i uns texans ordinaris i és tan menuda que passaria desapercebuda en un institut de secundària europeu, però assegura que ella i la gent que li dóna suport estan fent canviar la mentalitat dels joves de la regió i fan por als règims que els governen. Insubmissa, alerta que té un caràcter molt fort i bastant mal geni –si em diuen que no puc fer una cosa, la faig–, i s'autodefineix com determinada, hiperactiva, independent, conseqüent, optimista i, evidentment, molt ambiciosa. “Vull crear un imperi d'internet al Pròxim Orient”, afirma. “Una xarxa de webs realment potents.”

Futura emperadriu, Esra'a no va començar a usar internet fins als 17 anys, a l'escola a Bahrain. Després de graduar-se, va estudiar en

>>

daban crédito a lo que veían. Se asustaron mucho y me dijeron que tenía que dejarlo correr. Les dije que no”, recuerda. Rebelde con muchísimas causas, Esra'a desmonta todos los tópicos que el imaginario occidental ha creado sobre las mujeres musulmanas. Viste una camiseta y unos pantalones vaqueros cualesquiera y es tan pequeña que pasaría inadvertida en un instituto de secundaria europeo, pero asegura que tanto ella como la gente que la respalda están provocando un cambio en la mentalidad de los jóvenes de la región y el miedo en los regímenes que los gobiernan. Insumisa, advierte que tiene mucho carácter y mal genio –sí me dicen que no puedo hacer algo, lo hago–, y se define a sí misma como determinada, hiperactiva, independiente, consecuente, optimista y, evidentemente, muy ambiciosa. “Quiero crear un imperio de internet en el Oriente Próximo”, afirma. “Una red de webs realmente potentes.”

>>

A rebel with an awful lot of causes, Esra'a contradicts all the clichés that the Western imagination has built up about Muslim women. Dressed in a t-shirt and ordinary jeans and very slight she wouldn't go amiss in a European high school, but she insists that she and the people helping her are managing to change the mentality of young people in the region and actually worrying the regimes which govern them. Defiant, she warns that she has a strong personality and quite a temper – if someone tells me not to do something, I'll do it – and she describes herself as determined, hyperactive, independent, consistent, optimist and it goes without saying, very ambitious. “I want to create an Internet empire in the Middle East,” she declares, “a network of really powerful websites.”

Future empress, Esra'a did not begin to use the Internet until she was 17, at school in Bahrain. After she graduated, she studied in a

>>

‘Mideast Youth’ dóna veu a les minories marginades del Pròxim Orient i promou el diàleg entre creences i ètnies

‘Mideast Youth’ da voz a las minorías marginadas de Oriente Medio y promueve el diálogo entre credos y etnias

‘Mideast Youth’ voices the opinions of the minorities of the Middle East and promotes dialogue between ethnic groups and faiths

≤≤

una universitat a Suïssa i allà va descobrir fascinada que a través de la xarxa podia accedir a qualsevol tipus d’informació no controlada. “La meva generació hem crescut encara amb molta censura i molts abusos de drets humans. Però som una generació rebel i volem fer-nos sentir. Sabia que la tecnologia ens hi ajudaria”, exclama. Als 20 anys ja havia muntat *Mideast Youth*, una plataforma en línia creada per donar veu a les minories marginades del Pròxim Orient i promoure el diàleg entre les diferents creences i ètnies. S’han fet sentir tant –ja té més de 400 membres de 24 països diferents i versions en anglès, àrab i farsi– que ha convertit Esra’a en una personalitat coneguda internacionalment entre els que usen la tecnologia com a eina per al canvi social. Aquests darrers dos anys ha pronunciat més d’un centenar de conferències per tot el planeta, una de les quals va ser a l’Open EdTech 2009 que van patrocinar la UOC i el New Media

≤≤

Futura emperatriz, Esra’a no comenzó a utilizar internet hasta los 17 años, en la escuela en Bahrein. Después de graduarse, estudió en una universidad en Suiza y allí descubrió fascinada que a través de la red podía acceder a cualquier tipo de información no controlada. “Los de mi generación hemos crecido todavía con mucha censura y muchos abusos en materia de derechos humanos. Pero somos una generación rebelde y queremos hacernos oír. Sabía que la tecnología nos ayudaría a ello”, exclama. Con 20 años, ya había creado *Mideast Youth*, una plataforma en línea cuyo fin es dar voz a las minorías marginadas de Oriente Medio y promover el diálogo entre los diferentes credos y etnias. Han hecho oír tanto su voz –cuenta ya con más de 400 miembros de 24 países distintos y versiones en inglés, árabe y farsi– que Esra’a se ha convertido en una personalidad conocida a escala internacional entre los que utilizan la tecnología

help us make that possible,” she affirms. By the time she was 20 she’d set up *Mideast Youth*, an online platform created to voice the opinions of ethnic, cultural and religious minorities of the Middle East and promote dialogue between them. They have made such a mark – they now have more than 400 members from 24 different countries and it’s available in English, Arabic and Farsi – that Esra’a has become a well-known personality internationally among those who use technology as a tool for social change. In the last two years she has given over a hundred lectures throughout the world, one of which was at the Open EdTech 2009 sponsored by the UOC and the New Media Consortium in Barcelona. The Berkman Center for Internet and Society at Harvard University gave her an award and she received grants from the organisations TED and Echoing Green with which she has been able to finance her online activities.

≤≤

Swiss university, where she discovered, fascinated, that through the Net she could have access to all kinds of unrestricted information. “My generation grew up still with a lot of censorship and human rights abuses. But we are a very rebellious generation and we wanted our opinions to be heard. I knew that new technology would

www.freekareem.org

Consortium a Barcelona. Ha estat premiada pel Berkman Center per Internet i Societat de la Universitat de Harvard i ha rebut beques de les organitzacions TED i Echoing Green, amb les quals ha pogut finançar les seves activitats en línia. “Vaig crear *Free Kareem* amb només 109 dòlars de la meva butxaca”, explica.

Part del secret d'aquesta noia del Golf és que treballa amb la constància d'una formiga i la insistència d'un corcó. La seva tasca al capdavant de la plataforma internacional *Free Kareem* n'és un exemple. La va muntar el 2006 amb el suport de bloguistes egipcis i ciberactivistes de diversos llocs, poc després de l'arrest del bloguista alexandrí, a qui havia conegut personalment uns mesos abans en un congrés al Caire. Des d'aleshores, l'ha actualitzat gairebé diàriament i ha aconseguit convocar manifestacions de suport als països més dispersos i que gent de tot el món li envia cartes a la presó. “Defenso les

>>

como herramienta para el cambio social. Durante estos últimos dos años, ha pronunciado más de un centenar de conferencias por todo el planeta, una de ellas durante el Open EdTech 2009, patrocinado por la UOC y el New Media Consortium y que tuvo lugar en Barcelona. Ha sido premiada por el Berkman Center para Internet y Sociedad de la Universidad de Harvard y becada por las organizaciones TED y Echoing Green, lo que le ha permitido financiar sus actividades en línea. “Creé *Free Kareem* con sólo 109 dólares de mi bolsillo”, cuenta.

Parte del secreto de esta chica del Golfo es que trabaja con la constancia de una hormiga y con una insistencia inquebrantable. Un ejemplo de ello es su tarea al frente de la plataforma internacional *Free Kareem*. La montó en 2006 con el apoyo de blogueros egipcios y ciberactivistas de varios lugares, poco después del arresto

“I set up *Free Kareem* with no more than 109 dollars out of my own pocket,” she explains.

Part of the secret of this girl from the Gulf is that she works hard and is tenacious and persistent. Her job heading up the international platform *Free Kareem* is a case in point. She founded it with the help of Egyptian bloggers and cyber activists from different places in 2006, just after the arrest of the blogger from Alexandria, whom she had met a few months earlier at a conference in Cairo. Since then she has updated it almost on a daily basis and has managed to organise supporting demonstrations in the most far-flung countries and got people from across the world to send letters to him in prison. “I defend minorities and regard Kareem as an intellectual minority, because it's not everyone who launches a blog and criticises Islam,” she says.

www.mideastyouth.com

del bloguero alexandrí, a quien había conocido personalmente unos meses antes con motivo de un congreso celebrado en El Cairo. Desde entonces, ha actualizado la página prácticamente a diario y ha conseguido convocar manifestaciones de apoyo en los países más insospechados y que gente de todo el mundo enviara a Karim cartas a la cárcel. “Defiendo a las minorías y considero a Karim como una minoría intelectual. No todo el mundo abre un blog y critica el islam”, afirma.

Desde entonces, Esra'a ha madurado: la aparición en Al Yazira, que descolocó a sus padres, fue la primera y la última vez que mostró públicamente su rostro. Consciente de que irrita tanto a los gobiernos como a los extremistas –ha recibido comentarios que la acusan de herética e infiel– y que vive “en un reino de las dimensiones de una bañera”, donde todo el mundo se conoce, no permite que le

>>

Esra'a has matured since then: her appearance on Al Jazeera which shook her parents was the first and last time she showed her face in public. Aware that she irritates both the governments in the region as well as the extremists – she has been accused of being a heretic and infidel – and that she lives “in a kingdom the size of a bathtub” where everyone knows each other, she doesn't allow people to photograph her at public events she attends and asks friends not to put any pictures of her up on Internet. She uses her real name, but the system of surnames in Bahrain is so complicated (they use the names of the last six ancestors on the father's side) that she can't be easily identified.

As dynamic as the technology she uses, she is convinced that blogs and the written word are things of the past and that now it's the time of audiovisuals. “Young people have got tired of blogging. Blogs

>>

<<

minorities i Karim el considero una minoria intel·lectual. No tothom obre un blog i critica l'islam", afirma.

Esra'a ha madurat des d'aleshores: l'aparició a Al Jazira que va descol·locar els seus pares va ser la primera i l'última vegada que va mostrar el rostre públicament. Conscient que irrita tant els governs de la regió com els extremistes –ha rebut comentaris que l'acusen d'herètica i infidel–, i que viu “en un regne de la mida d'una banyera” on tothom es coneix, no permet que li facin fotografies en els actes públics en què participa i demana els amics que no en pengin cap a internet. Fa servir el seu nom real, però el sistema de cognoms de Bahrain és tan enrevessat (utilitzen com a cognom els noms dels sis darrers avantpassats per línia paterna) que no és fàcil identificar-la.

<<

tomen fotografías en los actos públicos en los que participa y pide a sus amigos que no cuelguen ninguna en internet. Aunque emplea su nombre auténtico, el sistema de apellidos en Bahrein es tan complejo (utilizan como apellido los nombres de los seis últimos antepasados por parte de padre) que no resulta fácil identificarla.

Tan dinàmica como la tecnología, asegura que los blogs y la letra escrita son ya una herramienta de otra época y que ahora estamos en la era del audiovisual. “Los jóvenes se han cansado de los blogs. Estaban bien en 2002, pero ahora estamos en 2010. Tenemos iPods, iPhones, netbooks..., todo es más pequeño, y también se ha reducido la capacidad de atención de la gente: no supera los diez minutos”, afirma sonriendo, como constatando una obviedad más que pronunciando una crítica. A la caza de un público todavía más amplio, hoy trabaja con vídeos, animaciones, podcasts, widgets, plataformas,

<<

were great in 2002 but now it's 2010. We have iPods, iPhones, netbooks, everything is smaller and so is people's attention: you only pay attention for ten minutes,” she says smiling, more pointing out something obvious than being critical. In search of even wider audiences, she now works with videos, cartoons, podcasts, widgets, platforms, maps, interactive calendars to channel other international campaigns in favour of freedom of expression and the rights of minorities. After organising an Arab network for Kurdish rights and a Muslim network for Baha'i, she's now focussed on fighting for migrant workers living in the Persian Gulf in what she describes as slave-like conditions. “I always maintain that if you want to have human rights you have to begin by defending the rights of others.” ■

Tant dinàmica com la tecnologia, assegura que els blogs i la lletra escrita ja són una eina d'una altra època i que ara estem a l'audiovisual. “La gent jove s'ha cansat dels blogs, estaven bé per al 2002 però ara estem al 2010. Tenim iPods, iPhones, netbooks, tot és més petit, i també l'atenció de la gent és més reduïda: no més de deu minuts”, afirma somrient, més constatant una obvietat que com una crítica. A la recerca d'audiències encara més àmplies, ara treballa amb vídeos, animacions, podcasts, widgets, plataformes, mapes, calendaris interactius per endegar altres campanyes internacionals en favor de la llibertat d'expressió i els drets de les minories. Després d'organitzar una xarxa d'àrabs en pro dels kurds i una de musulmans en favor dels bahai, ara se centra a batallar en favor dels treballadors migrants que viuen al Golf Pèrsic en condicions que qualifica d'esclavatge. “Sempre dic que si vols tenir drets humans has de començar per defensar els dels altres.” ■

mapas o calendarios interactivos para poner en marcha otras campañas internacionales a favor de la libertad de expresión y los derechos de las minorías. Después de organizar una red de árabes a favor de los kurdos y una de musulmanes a favor de los bahá'í, ahora sus esfuerzos se centran en batallar en pro de los trabajadores migrantes que viven en el Golfo Pérsico en unas condiciones que califica de esclavistas. “Siempre digo que, si quieres tener derechos humanos, has de comenzar defendiendo los de los demás.” ■

Mideast Youth

www.mideastyouth.com

Free Kareem

www.freekareem.org

Open Ed Tech 2009

www.openedtech.org
